

ผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไร ของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน The Impact of TFRS 15 Revenue from Contracts with Earning Quality of Energy Sector in The Stock Exchange of Thailand.

พวงเพ็ญ จันชนะพล¹ และจักรพันธ์ พงษ์เกตรา²

Puangpen Chanchanaphon¹ & Jackraphan Phongpetra²

¹ นิสิต หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี 11130

Student Master of Business Administration, Faculty of Accountancy, Rajapruk University, Nonthaburi 11130

² อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ จังหวัดนนทบุรี 11130

Advisor Master of Business Administration, Faculty of Accountancy, Rajapruk University, Nonthaburi 11130

¹ Corresponding Author : e-mail : 66109660004@pru.ac.th

² Author : e-mail : japhon@pru.ac.th

Received : 5 ก.ย. 67 Revised : 25 ก.ย. 67 Accepted : 10 ต.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.09.002

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบก่อนและหลังการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สินทรัพย์รวม และความสามารถในการชำระหนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร และกำไรต่อหุ้นมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน เก็บรวมข้อมูลช่วงก่อนปฏิบัติใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561 และช่วงหลังปฏิบัติใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2562-2565 รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 12 บริษัท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ก่อนปฏิบัติใช้ TFRS 15 สินทรัพย์รวมและความสามารถในการชำระหนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 และหลังปฏิบัติใช้ TFRS 15 ความสามารถในการชำระหนี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 พบว่า หลังการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติ สินทรัพย์รวมกับเกณฑ์คงค้างไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากการรับรู้รายการตาม TFRS 15 ทำให้กิจการสามารถลดการใช้ดุลยพินิจลงได้ 2) ก่อนและหลังปฏิบัติใช้ TFRS 15 กำไรต่อหุ้นและมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 พบว่า หากบริษัทมีอัตรากำไรต่อหุ้น และมีมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นที่สูงขึ้นจะทำให้คุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดสูงขึ้นเช่นกัน

คำสำคัญ : มาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า คุณภาพกำไร

Abstract

The objectives of this research are to study : 1) The impact before and after the implementation of Financial Reporting Standard No. 15 on revenue from contracts with customers, total assets, and debt-paying ability, and their effects on accrual-based earnings quality according to management discretion. Additionally, the study examines the impact of earnings per share and book value per share on earnings quality based on the market value of companies listed in the Stock Exchange of Thailand in the energy sector. Data were collected for the period before the implementation of TFRS 15, from 2015 to 2018, and the period after its implementation, from 2019 to 2022, with a total of 12 companies in the sample group. The statistics used for data analysis include descriptive analysis and multiple regression analysis.

The research findings reveal that 1) Before the implementation of TFRS 15, total assets and debt repayment capacity had a statistically significant impact on the quality of earnings based on discretionary accruals at the 0.1 significance level. After the implementation of TFRS 15, debt repayment capacity continued to have a statistically significant impact on the quality of earnings based on discretionary accruals at the 0.1 significance level. It was found that after the implementation of TFRS 15, there was no relationship between total assets and discretionary accruals, as the recognition of items under TFRS 15 allowed companies to reduce the use of discretion. 2) Both before and after the implementation of TFRS 15, earnings per share (EPS) and book value per share (BVPS) significantly affected the market-based earnings quality at the 0.01 significance level. It was found that if a company has a higher EPS and BVPS, its market-based earnings quality will also increase.

Keywords : TFRS 15 revenue from contracts with customers, Profit quality

1. บทนำ

รายได้ของกิจการถือเป็นตัวเลขที่สำคัญในการนำไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท สำหรับผู้ใช้ข้อมูล และรายได้ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานอีกด้วย รวมทั้งรายได้ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพยากรณ์การเจริญเติบโตของกิจการ ผลการดำเนินงานในอนาคตและกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ [1] สภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศใช้มาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (TFRS 15) สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม

พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป ทำให้ทุกธุรกิจต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการรับรู้รายได้ใหม่จากการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาใช้ ทำให้การรับรู้รายได้เปลี่ยนแปลงไปย่อมส่งผลต่อกำไรให้เปลี่ยนแปลงไปด้วย และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ยังส่งผลให้บริษัทมีการรับรู้รายได้ต่ำลง ส่งผลกระทบกับการรับรู้ผลกำไรของบริษัทลดลงอีกด้วย [2] ซึ่งรายได้และข้อมูลเกี่ยวกับกำไรถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของผลการดำเนินงานของกิจการที่นักลงทุนใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน [3] เนื่องจากข้อมูลกำไรมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ดังนั้น นักลงทุนจะตอบสนองต่อสารสนเทศที่มีคุณค่า ยิ่งข้อมูลกำไรมีคุณค่ามากขึ้นสามารถคาดการณ์ถึงผลตอบแทนได้

ซึ่งสะท้อนถึงผลการดำเนินงานพื้นฐานได้ดีมากขึ้น เท่ากับว่าข้อมูลกำไรมีคุณภาพมากขึ้นนั่นเอง

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นที่น่าสนใจว่า เมื่อกิจการนำมาตราฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้ จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาใช้แล้วส่งผลกระทบต่ออย่างไร ต่อกิจการ เนื่องจากการรับรู้รายได้แบบใหม่ ทำให้กิจการรับรู้จำนวนรายได้ที่ลดลงและใช้เวลายาวนานขึ้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของจำนวนกำไรสุทธิและรายการคงค้างรวม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่อง ผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลกระทบก่อนการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ต่อสินทรัพย์รวม ความสามารถในการชำระหนี้ และคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างของบริษัทกลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบหลังการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ต่อสินทรัพย์รวม ความสามารถในการชำระหนี้ และคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างของบริษัทกลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.3 เพื่อศึกษาผลกระทบก่อนการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ต่อกำไรต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น และคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดของบริษัทกลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2.4 เพื่อศึกษาผลกระทบหลังการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 ต่อกำไรต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น และคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดของบริษัทกลุ่มพลังงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตการวิจัย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเรื่องผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยแบบจำลองที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบจำลองรายละเอียดดังนี้

แบบจำลองที่ 1 คุณภาพกำไรที่วัดโดยมูลค่าคงค้างตัวแปรอิสระ คือ สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (Lagged Total Assets : LTA) แบ่งเป็น ก่อนใช้มาตรฐาน (Period : P) ปี พ.ศ. 2558-2561 และหลังการใช้มาตรฐาน (Last : L) ปี พ.ศ. 2562-2565 ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary accruals: DACC) ตัวแปรควบคุม คือ ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage : LEV) แบบจำลองของ The Modified Jones (Dechow et al, 1995) [4]

$$|DAC Ct| = \alpha_0 + \alpha_1 LTA_t (\text{Period, Last}) + \alpha_2 LEV_t + \varepsilon \dots \dots \dots \text{แบบจำลองที่ (1)}$$

แบบจำลองที่ 2 คุณภาพกำไรที่วัดโดยมูลค่าตลาดตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS) 2) มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value Per Share : BVPS) ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรวัดจากมูลค่าตลาด (Market Value : M.V.) แบบจำลองของ Ohlson's Price (Dechow et al, 1995) [4]

$$M.V_t = \alpha_0 + \alpha_1 EPSt + \alpha_2 BVPS_t + \varepsilon \dots \dots \dots \text{แบบจำลองที่ (2)}$$

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน จำนวน 19 บริษัท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทกลุ่มพลังงานที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 12 บริษัท โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ข้อมูลทางการเงินที่สอดคล้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เช่น สินทรัพย์ ลูกหนี้ ส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้ เก็บรวบรวมข้อมูลจาก SETSMART ผลิตโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2) การปฏิบัติใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าของบริษัทเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินของบริษัท

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบจำลองที่ 1 ผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน

ตัวแปรอิสระ คือ สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (Lagged Total Assets : LTA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ช่วงก่อนปฏิบัติใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (Period : P) ปี พ.ศ. 2558-2561 และช่วงหลังปฏิบัติใช้มาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า (Last : L) ปี พ.ศ. 2562-2565

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary accruals : DACC) โดยหาจาก

ขั้นที่ 1 หาค่า NDACC จากการรันโปรแกรมสำเร็จรูปโดยการนำค่า Unstandardized Coefficients B ของสัมประสิทธิ์แต่ละตัวมาแทนค่าในสมการ

สมการที่ 1

$$(NDACC)_t = a_1 \frac{1}{LTA_t} + a_2 \frac{\Delta REV_t - \Delta REC_t}{LTA_t} + a_3 \frac{PPE_t}{LTA_t}$$

ขั้นที่ 2 นำค่า NDACC ที่ได้จากสมการที่ 1 มาแทนค่าในสมการที่ 2 เพื่อหาค่า DACC

สมการที่ 2 เพื่อใส่แบบจำลองที่ 1

$$DACC_t = \frac{TACC_t}{LTA_t} - NDACC_t$$

ตัวแปรควบคุม คือ ความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage : LEV)

แบบจำลองที่ 2 ผลกระทบจากการปฏิบัติ ตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า กำไรต่อหุ้น และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน

ตัวแปรอิสระ คือ กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value Per Share : BVPS)

ตัวแปรตาม คือ มูลค่าตลาด (Market Value : M.V.)

3.4 ระยะเวลาการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมจากฐานข้อมูลที่มีการเปิดเผยในงบการเงินรายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558-2565 รวมทั้งสิ้น 384 ไตรมาส โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาดำเนินการเป็นเวลา 5 เดือน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อสรุปข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน จำนวน 12 บริษัท สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม

3.5.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นวิธีการทางสถิติที่ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable) กับตัวแปรตาม (Dependent Variable) จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linearity) ถ้าศึกษาผลกระทบระหว่างตัวแปรอิสระหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นเชิงเดี่ยว หรือการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) ถ้าตัวแปรอิสระมีมากกว่าหนึ่งตัวกับตัวแปรตามหนึ่งตัว เรียกว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) [5] ซึ่งค่าที่สำคัญที่ p -value < 0.05 หรือเรียกว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ (Statistical Significant) เป็นเกณฑ์ในการประมาณตัวแปร

ตาม แต่ถ้าหากว่าต้องการทดสอบตัวแปรอิสระ X แต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม Y หรือไม่ จะใช้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับสัมประสิทธิ์การถดถอยในการทดสอบและจะใช้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณ (R^2) ดูว่ากลุ่มของตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความแปรผันของตัวแปรตาม Y ได้มากน้อยเพียงใด

4. ผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงภาพรวมและลักษณะทั่วไปของข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ 1 ช่วงก่อนปฏิบัติ
ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561

	จำนวน (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA)	192	23.00	31.00	26.22	2.13
คุณภาพกำไรวัดจากเกณฑ์คงค้าง (DACC)	192	0.0001	0.992	0.061	0.135
ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV)	192	0.0002	43.42	3.02	8.83

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสถิติโดยสินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 23.00 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 31.00 เท่า โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 26.22 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.13 เท่า คุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (DACC) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.0001 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.992 เท่า

โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 0.061 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.135 เท่า ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.0002 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 43.42 เท่า โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.02 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.83 เท่า

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ 1 ช่วงหลังปฏิบัติ ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2562-2565

	จำนวน (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA)	192	23.00	31.00	26.34	1.68
คุณภาพกำไรวัดจากเกณฑ์คงค้าง (DACC)	192	0.008	1.82	0.13	0.25
ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV)	192	0.007	43.19	3.38	8.12

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสถิติโดยสินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 23.00 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 31.00 เท่า โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 26.34 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.68 เท่า คุณภาพกำไรวัดจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร (DACC) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.008 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.82 เท่า

โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 0.13 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.25 เท่า ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.007 เท่า มีค่าสูงสุดเท่ากับ 43.19 เท่า โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.38 เท่า และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.12 เท่า

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ 2 ช่วงก่อนปฏิบัติ ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561

	จำนวน (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
กำไรต่อหุ้น (EPS)	192	-11.46	46.74	2.02	5.27
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS)	192	2.20	107.53	22.10	25.80
มูลค่าตลาด (M.V.)	192	2.14	512.32	70.76	95.36

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสถิติโดยกำไรต่อหุ้น (EPS) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -11.46 บาท ต่อหุ้นมีค่าสูงสุดเท่ากับ 46.74 บาทต่อหุ้น โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 2.02 บาทต่อหุ้น และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.27 บาทต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2.20 บาทต่อหุ้น มีค่าสูงสุดเท่ากับ 107.53 บาทต่อหุ้น โดยมีค่าเฉลี่ย

ที่ 22.10 บาทต่อหุ้น และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 25.80 บาทต่อหุ้น คุณภาพกำไรวัดจากมูลค่าตลาด (M.V) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2.14 บาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 512.32 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 70.76 บาท และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 95.36 บาท

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ 2 ช่วงหลังปฏิบัติ
ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2562-2565

	จำนวน (N)	ค่าต่ำสุด (Min)	ค่าสูงสุด (Max)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
กำไรต่อหุ้น (EPS)	192	-6.74	24.81	1.68	3.53
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS)	192	3.55	124.71	28.46	32.24
มูลค่าตลาด (M.V.)	192	2.35	348.000	51.76	65.38

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสถิติโดยกำไรต่อหุ้น (EPS) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -6.74 บาทต่อหุ้น มีค่าสูงสุดเท่ากับ 24.81 บาทต่อหุ้น โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 1.68 บาทต่อหุ้น และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.53 บาทต่อหุ้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.55 บาทต่อหุ้น มีค่าสูงสุดเท่ากับ 124.71 บาทต่อหุ้น โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 28.46 บาทต่อหุ้น และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 32.24 บาทต่อหุ้น คุณภาพกำไรวัดจากมูลค่าตลาด (M.V.)

มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 2.35 บาท มีค่าสูงสุดเท่ากับ 348.000 บาท โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 51.76 บาท และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 65.38 บาท

4.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Correlation Coefficient Analysis) จากการทดสอบการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ (1) ช่วงก่อนปฏิบัติ
ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561

การปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า	b	Std. Error	β	t	Sig.
(Constant)	0.207	0.097		2.146	0.033**
LTA (Period)	0.007	0.004	0.106	-1.852	0.066*
LEV	0.010	0.001	0.653	11.413	0.000***

$R^2 = 0.497$, Adjust $R^2 = 0.492$, $F = 93.326$

***, **, * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.05 และ 0.1 ตามลำดับ

จากตารางที่ 5 พบว่า สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) มีผลกระทบเชิงลบในทิศทางตรงกันข้ามต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 90% และความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) มีผลกระทบเชิงบวกในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust $R^2 = 0.492$) โดยความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) และสินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน ได้ร้อยละ 49.2

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ (1) ช่วงหลังปฏิบัติ
ใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2562-2565

การปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า	b	Std. Error	β	t	Sig.
(Constant)	0.289	0.269		1.073	0.285
LTA (Last)	0.008	0.010	0.055	0.821	0.412
LEV	0.018	0.002	0.588	8.724	0.000***

$R^2 = 0.383$, Adjust $R^2 = 0.376$, $F = 58.579$ ***, **, * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.05 และ 0.1 ตามลำดับ

จากตารางที่ 6 พบว่า ความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) มีผลกระทบเชิงบวกในทิศทางเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มพลังงาน ในขณะที่สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) ไม่มีผลกระทบ อย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust $R^2 = 0.376$) โดยความสามารถในการชำระหนี้ (LEV) และสินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (LTA) สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามคือคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน ได้ร้อยละ 37.6

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ (2)
ช่วงก่อนปฏิบัติใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561

การปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทาง การเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า	b	Std. Error	β	t	Sig.
(Constant)	26.221	7.063		3.712	0.000***
EPS	10.354	0.993	0.572	10.432	0.000***
BVPS	1.068	0.203	0.289	5.267	0.000***

$R^2 = 0.434$ Adjust $R^2 = 0.428$, $F = 72.600$, $p < 0.01$ ***, **, * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.05 และ 0.1 ตามลำดับ

จากตารางที่ 7 พบว่า กำไรต่อหุ้น (EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% นอกจากนี้เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust $R^2 = 0.428$)

โดยกำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน ได้ร้อยละ 42.8

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาของแบบจำลองที่ (2)
ช่วงหลังปฏิบัติใช้ TFRS 15 ปี พ.ศ. 2558-2561

การปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทาง การเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญา ที่ทำกับลูกค้า	b	Std. Error	β	t	Sig.
(Constant)	22.592	5.080		4.448	0.000***
EPS	9.922	1.085	0.535	9.142	0.000***
BVPS	0.438	0.119	0.216	3.688	0.000***

$R^2 = 0.385$, Adjust $R^2 = 0.379$, $F = 59.199$ ***, **, * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, 0.05 และ 0.1 ตามลำดับ

จากตารางที่ 8 พบว่า กำไรต่อหุ้น (EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99%

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด (Adjust $R^2 = 0.379$) โดยกำไรต่อหุ้น (EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน ได้ร้อยละ 37.9

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ผลกระทบก่อนการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มพลังงาน ช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 ตามแบบจำลองที่ 1 พบว่า สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (Lagged Total Assets : LTA) มีผลกระทบเชิงลบต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้าง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 90% และความสามารถในการชำระหนี้

(Leverage : LEV) ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ ช่วงก่อนการปฏิบัติใช้ TFRS 15 หากรายการคงค้างของสินทรัพย์รวมในงวดก่อนเพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้างลดลง เนื่องจากการที่บริษัทมีรายการคงค้างที่มากขึ้นจะสะท้อนให้เห็นถึงกระแสเงินสดที่ลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลพร ศรีจันทเพชร และอนวัณณ์ ภักดี (2563) [2] ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการปฏิบัติใช้ TFRS 15 นั้น กิจการสามารถรับรู้รายได้ได้ไวกว่า หากกิจการไม่สามารถเปลี่ยนรายการคงค้างให้เป็นกระแสเงินสดได้จะทำให้รายการคงค้างของกิจการมีสะสมมากกว่า ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการได้

5.1.2 ผลกระทบหลังการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไรจากเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มพลังงาน ช่วงปี พ.ศ. 2562-2565 ตามแบบจำลองที่ 1 พบว่า สินทรัพย์รวมปีที่ผ่านมา (Lagged Total Assets : LTA) ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้าง และความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage : LEV) ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้างตามดุลยพินิจของผู้บริหาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวคือ ในการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติไม่ได้

ทำให้รายการคงค้างของสินทรัพย์รวมในงวดก่อน มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมล นีรพัฒน์กุล (2566) [6] ได้ศึกษาถึงการนำมาตราฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้ จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงจากการนำมาใช้อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลงของกำไรและคุณภาพกำไรระหว่างปีก่อนและปีหลัง การนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า การใช้ TFRS 15 กับรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจ ตามทฤษฎี The Modified Jones (Dechow et al, 1995) [4] จำแนกตามอุตสาหกรรม ผลการวิจัย พบว่า TFRS 15 ในกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและทรัพยากร ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร ตามทฤษฎี The Modified Jones อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการใช้ TFRS 15 กับรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจตามทฤษฎี (Yoon et al, 2006) [7] จำแนกตามอุตสาหกรรม พบว่า TFRS 15 ในกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงานและทรัพยากร ไม่มีความสัมพันธ์กับรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ศิลาพร ศรีจันทเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2563) [2] เนื่องจากการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติทำให้รายการคงค้างรวมลดลง เพราะการนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติจะทำให้กิจการรับรู้รายได้ช้าลง โดยจำนวนรายได้ที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ การรับรู้รายได้ตามมาตรฐาน TFRS 15 จะไปรับรู้ในภายหลัง ทำให้รายได้ที่รับรู้ในภายหลังใกล้เคียงกับกระแสเงินสดมากขึ้น

5.1.3 ผลกระทบก่อนการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้ จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่มพลังงานช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 ผลการวิจัยตามแบบจำลองที่ 2 พบว่า กำไรต่อหุ้น (EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของ

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% กล่าวคือ หากบริษัทมีอัตรากำไรต่อหุ้นและมีมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นที่สูงขึ้น จะทำให้คุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดสูงขึ้นด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณรัตน์ มาศรีรัตน์ (2564) [8] เรื่องคุณค่าข้อมูลบัญชีหลังใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 พบว่า ก่อนนำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาถือปฏิบัติ ข้อมูลทางบัญชีมีความสามารถในการอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ในเชิงบวก โดยกำไรต่อหุ้น (EPS) จะสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ ได้ดีกว่ามูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (BVPS) เมื่อนำมาตราฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 มาถือปฏิบัติ พบว่า ข้อมูลทางบัญชีสามารถอธิบายราคาหลักทรัพย์ได้ลดลง โดยมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีความสัมพันธ์ สามารถพยากรณ์ราคาหลักทรัพย์ได้ดีกว่ากำไรต่อหุ้น (EPS)

5.1.4 ผลกระทบหลังการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้ จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มพลังงาน ช่วงปี พ.ศ. 2558-2561 ผลการวิจัยตามแบบจำลองที่ 2 พบว่า กำไรต่อหุ้น (EPS) และมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (BVPS) มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มพลังงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 99% กล่าวคือ การนำ TFRS 15 เรื่อง รายได้ จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติ หากบริษัทมีอัตรากำไรต่อหุ้นและมีมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นที่สูงขึ้น จะทำให้คุณภาพกำไรตามมูลค่าตลาดสูงขึ้นด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Aida Haitham Hussein Mousa (2022) [9] เรื่องผลกระทบของการนำ IFRS 15 ไปใช้ ส่งผลต่อคุณภาพกำไรในบริษัทจดทะเบียนในปาเลสไตน์ ผลการวิจัย พบว่า สำหรับแบบจำลอง Modified Jones หลัก สามารถยืนยันได้ว่ามีผลกระทบที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ของการนำ IFRS 15 มาใช้บนคุณภาพของกำไร แต่ไม่ใช่ทุกภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจากการนำมาใช้ เมื่อใช้แบบจำลองนี้ในทางตรงกันข้าม การนำมาใช้มีผลต่อคุณภาพของกำไรโดยทั่วไปและมีผลต่อภาคธุรกิจด้วย แต่เฉพาะภาคการลงทุนที่มีการเพิ่มความสำคัญของมูลค่าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohammad Aladwan (2019) [10] เรื่องความผันผวนของราคาหุ้นและรายได้ หลังการยอมรับในช่วงแรก IFRS 15 “รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า” มาตรฐานรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) ผลการวิจัย พบว่ามีความแตกต่างเชิงปริมาณ อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างค่าเฉลี่ยเรขาคณิตสำหรับทั้งรายได้และราคาหุ้นก่อนหลังการสมัครมาตรฐาน

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า แตกต่างจากผลการวิจัยของ Paulo Vitor Souza de Souza, Rodrigo de Souza Goncalves, Cesar, Augusto Tiburcio Silva (2022) [11] เรื่อง ผลกระทบของ IFRS 15 ต่อคุณภาพของเงินคงค้างและการจัดการรายได้ของบริษัทมหาชนในประเทศบราซิลต่อสาธารณะบริษัทที่ถือครอง ซึ่งพบว่าสามารถตรวจสอบได้ว่า มีหลักฐานว่า IFRS 15 ไม่ได้ทำให้คุณภาพรายได้ของบริษัทมหาชนในประเทศบราซิลดีขึ้น นอกจากนี้ ยังแตกต่างจากงานวิจัยของ Zubir Azhar (2022) [12] ที่ศึกษาเรื่อง การใช้ IFRS 15 มีผลกระทบต่อคุณภาพรายได้ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศกัมพูชาหรือไม่ ผลการศึกษาเผยให้เห็นผลกระทบเชิงลบที่มีนัยสำคัญทางสถิติของการใช้ IFRS 15 ต่อคุณภาพรายได้ของบริษัทจดทะเบียนในกัมพูชา ผลการวิจัยแตกต่างกับการวิจัยของ Izabela Morawska (2021) [13] ที่ศึกษาวิจัยผลกระทบของการนำ IFRS 15 ไปปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการรายได้ตามรายได้ในประเทศโปแลนด์ ผลการวิจัยนี้ไม่สามารถยอมรับได้ว่า IFRS 15 มีอิทธิพลต่อการจัดการรายได้ตามรายได้ รวมทั้งแตกต่างจากผลการวิจัยของ Anmar Muhsein Hameed (2019) [14] เรื่องผลกระทบของ IFRS15 ต่อคุณภาพรายได้ในธุรกิจต่าง ๆ

เช่น โรงแรม หลักฐานสำคัญจากสภาพแวดล้อมในอิรัก โดยผลการวิจัย พบว่า ไม่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อผลกระทบของ IFRS15 ต่อคุณภาพผลกำไรสุทธิ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

(1) นักลงทุนสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้าต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์คงค้างของผู้บริหาร ของบริษัทกลุ่มพลังงานที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้

(2) นักลงทุนควรติดตามข่าวสารทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุน เพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจการลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อยลงและให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์ต่าง ๆ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบมากที่สุด ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักลงทุน

(2) ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรตามเกณฑ์ต่าง ๆ โดยมุ่งวิจัยกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มเติม นอกจากกลุ่มพลังงาน เช่น กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรมาเปรียบเทียบกันในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของนักลงทุน

เอกสารอ้างอิง

- [1] Srijunpetch, S., & Phakdee, A. (2020). How the first year of TFRS 15 implementation changes the financial statements ?. *Journal of Accounting Profession*, 16(50), 23–42.
- [2] ศิลปพร ศรีจันทเพชร์ และอนวัณณ์ ภักดี. (2563). การนำ TFRS 15 มาถือปฏิบัติในปีแรกส่งผลกระทบต่องบการเงินอย่างไร. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 16(50), 5–22.
- [3] Ball, Ray, & Brown, Philip. (1968). Ball and Brown (1968) : A Retrospective. *The Accounting Review*, 89(1), 1-26.
- [4] Dechow, P., Sloan, R., & Sweeney, A. (1995). Detecting earnings management. *The Accounting Review*, 70, 193-225.
- [5] วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2557). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 11(2), 80-85.
- [6] ดวงกมล นีรพัฒน์กุล. (2566). การนำมาตราฐานรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่องรายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้ามาถือปฏิบัติส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงจากการนำมาใช้อย่างไร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม*, 13(2), 96-113.
- [7] Yoon, S. Suk, Miller, G. & Jiraporn. (2006). Earnings management vehicles for Korean firms. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 17(2), 85-109.
- [8] สุพรรณรัตน์ มาศรีรัตน์. (2564). คุณค่าข้อมูลบัญชีหลังใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [9] Aida Haitham Hussein Mousa. (2022). *Effect of Implementing IFRS 15 on Earnings Quality in Palestinian Listed Corporations*. Al-Quds University.
- [10] Mohammad Aladwan. (2019). Fluctuations of Stock Price and Revenue After the Early Adoption of IFRS 15, “Revenue from Contracts with Customers”. *Italian Journal of Pure and Applied Mathematics*, 41–2019, 724–738.
- [11] Paulo Vitor Sonza de Souza, Rodrigo de Souza Goncalves, Cesar, Augusto Tiburcio Silva. (2022). Impact of IFRS 15 on the Quality of Accruals and Earnings Management of Brazilian Publicly Held Companies. *Revista Brasileira de Gestao de Negocios*, 24(4), 675–691.
- [12] Zubir Azhar. (2022). The Impact of IFRS 9 on Commercial Banks’ Performance : Evidence from Cambodia. *Journal of Accounting, Finance, Economics, and Social Sciences*, 7(1), 1-20.
- [13] Izabela Morawska. (2021). The impact of the IFRS 15 implementation on the revenue-based earnings management in Poland. *Journal of Economics and Management*, 43, 387–403.
- [14] Anmar Muhsein Hameed. (2019). The Impact of IFRS 15 on Earnings Quality in businesses such as hotels : critical evidence from the Iraqi environment. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 8(4), 1–11.